

Camerata Trajectina zingt in De Paulus van rampen door de eeuwen heen

MUZIEK = Zeventig jaar geleden, in de nacht van 31 januari op 1 februari, werd Nederland getroffen door een enorme Watersnoodramp. Camerata Trajectina – Het muzikale geheugen van Nederland – wijdt hieraan de voorstelling *Treur Nederland – Rampliederen door de eeuwen heen*, 29 januari om 16.00 uur in De Paulus.

Hier een verkorte versie van de toelichting van prof. dr. Lotte Jensen.

Als mensen door een ramp worden getroffen, zoeken ze vaak troost bij elkaar. Minder bekend is dat er een heel lange traditie van rampliederen bestaat: door samen te zingen zochten mensen steun bij elkaar. Het wemelde in dit soort liederen van sensationele details. Vluchtende mensen, drijvende lijken, exploderende schepen en plunderende omstanders. Het nieuws werd met opzet zo levendig mogelijk gebracht. Zo konden mensen zich inleven in de verschrikkingen die anderen hadden meegemaakt. Sommige rampen maakten zoveel indruk dat er meerdere liederen over verschenen, zoals de Amsterdamse Schouwburgbrand van 1772, de Leidse buskruitramp van 1807 en de overstroming in het Rivierengebied van 1861. Rampliederen vervulden verschillende functies: ze verspreidden het nieuws, ze brachten een morele boodschap over, versterkten het saamhorigheidsgevoel en hadden een informatieve functie. Op die manier kon het nieuws zich snel verspreiden; ook mensen die niet konden lezen vernamen

wat er gebeurd was. De liederen bevatten een duidelijke les: mensen werden opgeroepen vromer te gaan leven. Door samen te zingen – in kerkgemeenschappen en daarbuiten – werd het saamhorigheidsgevoel versterkt. Dit was een rouwproces waar iedereen doorheen moest en waarbij de hele gemeenschap betrokken was. De liedmakers hadden vaak ook de ambitie om een mooie tekst op een gepaste melodie te produceren. Meestal ging het om het hergebruik van bestaande melodieën. Nederlandse rampliederen vertellen ook de geschiedenis van Nederland. De strijd tegen het water loopt als een rode draad door het muzikale verleden van Nederland: van de Sint-Elisabethsvloed in 1421 tot aan de Watersnoodramp van 1953.

Door samen te zingen werd het saamhorigheidsgevoel versterkt

Prof. dr. Lotte Jensen is hoogleraar aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Zij onderzoekt hoe de Nederlandse identiteit door de eeuwen heen is gevormd en richt zich specifiek op de impact van rampen zoals overstromingen, hongersnoden en epidemieën.

Kaarten bij muziekkamer-oegstgeest.org, en de Rijnlandse Boekhandel.
